

niedziela

głos z Torunia

NR 39 (771) • Z • ROK LII • 27 IX 2009 • TORUŃ

W NUMERZE:

Uroczystości ku czci Świętej Siostry Faustyny – 5 października

Łąkowska Pani, módl się za nami – odpust w Nowym Mieście Lubawskim

„Potrzeba, by On wzrastał” – śp. bp Andrzej Śliwiński

TEMAT TYGODNIA

Świadek miłości

W Roku Kapłańskim w sposób szczególny przeżywamy wspomnienie św. Hieronima, prezbitera i doktora Kościoła, które przypada 30 września. Święty wyróżniał się ogromną wiedzą, trudnym charakterem, pracowitością, umiłowaniem ascezy, przywiązaniem do Kościoła i nabożeństwem do Matki Bożej. Umiłowanie Pisma Świętego sprawiło, że przetłumaczył całe Pismo Święte na język łaciński. Ten przekład jest znany jako Wulgata. Św. Hieronim przypomina miłość Bożą, objawioną w Biblii. Liturgia – w której czasie jest czytane Słowo Boże oraz uobecnianie się męka i zmartwychwstanie Chrystusa – jest Słowem życia, zarówno doczesnego, jak i wiecznego.

W tym duchu nauczał św. Hieronim. Kapłani byli i są świadkami miłości Słowa, przez ich posługę Bóg mieszka w sercach chrześcijan. Dlatego w poprzednim numerze rozpoczęliśmy nowy rocznicowy cykl „70. rocznica męczeństwa pomorskich kapłanów”. Bieżący numer informuje także o pożegnaniu biskupa seniora elbląskiego Andrzeja Śliwińskiego (14 września), który zmarł 9 września. Śp. Biskup Andrzej był kapłanem diecezji chełmińskiej. W uroczystości wzięli udział m.in. bp Andrzej Suski i bp Józef Szamocki.

Sposobem poznania wydarzeń z Ewangelii są nabożeństwa różańcowe, które rozpoczynają w tym tygodniu, 1 października. Rozważając życie Jezusa i Maryi, uczymy się ich naśladować w życiu osobistym, rodzinnym i społecznym. Ta modlitwa przemienia ludzi i świat.

Beata Pieczykura

ALEKSANDRA WOJDYŁO

Wieniec z parafii Koszelewy reprezentujący diecezję toruńską

Diecezja toruńska u Matki Życia

Aleksandra Wojdyło

Ogólnopolska pielgrzymka rolników na Jasną Górę odbyła się w dniach 5-6 września pod hasłem „Do Matki Życia”. Po raz 27. na ołtarzu naszej Ojczyzny z wdzięcznością składano Bogu chleb, owoc ziemi i pracy rąk ludzkich, symbol dnia powszedniego, pracy codziennej, miłości do Boga, troski o najbliższych i solidarności z innymi, zwłaszcza z tymi, którzy cierpią z powodu braku chleba

Z Chrystusową ofiarą w świętym domu Matki rolnicy ofiarowali swój całoroczny trud. Każdy przybył ze swoją intencją, prosząc o zdrowie i potrzebne łaski, dziękując za wszelkie zbiory i dobrodziejstwa. Rolnicy dziękowali za to, że mogli zasiać i zebrać. Choć nadal doskwiera trudna sytuacja w polskim rolnictwie, lecz z wiarą dziękowano.

W sobotni wieczór bazylikę jasnogórską wypełnili po brzegi rolnicy, mieszkańcy wsi i wszyscy, którzy rozumieją potrzebę dziękowania za tegoroczny chleb. Ta pielgrzymka dla naszej diecezji była szczególna. Po raz pierwszy w ogólnopolskim święcie dzięki-

wano Panu Bogu za plony i proszono o błogosławieństwo wobec relikwii i obrazu św. Izydora, które z trasy peregrynacji po diecezji zostały zawiezione na Jasną Górę. Poczty sztandarowe Diecezjalnego Duszpasterstwa Rolników oraz Kółka Rolniczego z Unisławia jako jedyne już pierwszego dnia uczestniczyły w Mszy św. inauguracyjnej. Liczne delegacje z dekanatów: chełmińskiego, unisławskiego, radzyńskiego, łańskieńskiego, kurzętnickiego, bierzgłowskiego, grudziądzkiego oraz rybnieńskiego, stanowiły silną reprezentację diecezji toruńskiej, na której czele stanął ks. Zbigniew Gański, diecezjalny duszpasterz

dokończenie na str. IV-V

Wojewódzkie obchody

Grudziądz

1 września w grudziądzkiej kolegiacie pw. św. Mikołaja uroczystą Mszę św. w intencji poległych i Ojczyzny, której przewodniczył biskup toruński Andrzej Suski, rozpoczęły się wojewódzkie obchody 70. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Przed Eucharystią proboszcz ks. kan. Dariusz Kunicki powitał Ordynariusza Diecezji Toruńskiej, a także przybyłych na uroczystość przedstawicieli władz wojewódzkich z marszałkiem Sejmiku Kujawsko-Pomorskiego Piotrem Całbeckim, prezydentem Grudziądza Robertem Malinowskim oraz grupę posłów i senatorów RP, a również przedstawicieli grup samorządowych, wojewódzkich i lokalnych.

Podczas homilii Biskup Andrzej przypominał, że narody, które tracą pamięć, tracą życie. Dlatego w tej świątyni ogarniamy pamięcią tych wszystkich, którzy oddali życie w walce podczas II wojny światowej. Zachęcił, abyśmy umacniali cywilizację miłości.

Po Mszy św. na Rynku Głównym, przy Pomniku Żołnierza Polskiego, odbyła się uroczystość patriotyczna z udziałem bp. Andrzeja Suskiego, duchowieństwa, władz wojewódzkich i miejskich. Złożono wieńce i kwiaty, a Kampania Honorowa Wojska Polskiego oddała salwę honorową. Po głównych uroczystościach odbyła się część artystyczna, w której brali udział zespoły Wojska Polskiego i harcerzy. **Zenon Zaremba**

Mszy św. przewodniczył ks. kan. Józef Lipski

Parafialny Festyn Dożynkowy

Mały Rudnik

29 sierpnia na terenie Gminnego Ośrodka Kultury w Małym Rudniku odbyło się parafialne dziękczynienie za tegoroczne zbiory. Została odprawiona koncelebrowana Msza św. polowa, której przewodniczył ks. kan. Józef Lipski, a słowo Boże wygłosił ks. Leszek Sudoł z Szynycha. W Mszy św. uczestniczyli – ks. kan. Jerzy Pawłowski z Wałdowa oraz miejscowy proboszcz parafii pw. św. Andrzeja Boboli ks. Bogdan Tułodziecki. W homilii Kaznodzieja podkreślił wartość pracy rolnika w dzisiejszych czasach i znaczenie chleba. Wierni reprezentujący miejscowości gminy Grudziądz złożyli w czasie Mszy św. przygotowane z płodów rolnych dary ofiarne. Szczególnie okazały był wieniec dożynkowy wykonany przez rodziny Rentflajsz i Iwanowskich ze Sztynwagu. Po Mszy św. głos zabrali goście, m.in.: wójt gminy Grudziądz Jan Tesmer, wicestarosta powiatu Edmund Korgol oraz kierownik KRUS-u w Grudziądzu Lech Szymański. Następnie wystąpiły zespoły ludowe z Rosji, Węgier i Białorusi z programem wokalnno-tanecznym. Przedstawiciele KRUS-u przeprowadzili konkurs z nagrodami dla dzieci i dorosłych, a firma JAGR rozdawała wyroby mleczarskie. Nie zabrakło, jak zwykle, kawy, ciasta i kielbasek z grilla oraz chleba ze smalcem i ogórkami przygotowanymi przez sołtysa ze Sztynwagu Leszka Łakomego. Spotkaniu towarzyszyła miła atmosfera oraz muzyka. **Marlena Naftyńska**

Zapraszamy

Uroczystości ku czci Świętej Siostry Faustyny

W liturgiczne wspomnienie Świętej Siostry Faustyny, które jest zarazem 71. rocznicą jej narodzin dla nieba, w poniedziałek, 5 października, o godz. 15.00 (Godzina Miłosierdzia) w Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego na toruńskich Kozackich Górach odbędą się uroczystości odpustowe ku czci Świętej Patronki. Przewodniczył im będzie bp Józef Szamocki.

Wszystkich czcicieli Miłosierdzia Bożego i Świętej Faustyny jak najserdeczniej zaprasza ks. prał. Stanisław Majewski, kustosz sanktuarium

Zakończenie peregrynacji

Zakończenie peregrynacji relikwii i obrazu św. Izydora w diecezji toruńskiej odbędzie się 8 października w parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grudziądzu.

Program:

17.30 – Program słowno-muzyczny „Święty Izidor – siewca wartości na dziś” w wykonaniu dzieci i młodzieży.

18.00 – Msza św. pod przewodnictwem bp. Józefa Szamockiego
19.15 – Modlitwy za wstawieniem relikwii.

19.40 – Spotkanie przy stole w domu katechetycznym dla kapłanów, gości i delegacji z diecezji.

Ks. Zbigniew J. Gański, diecezjalny duszpasterz rolników

W Mszy św. uczestniczy Jubilat wraz małżonką i rodziną

Setne urodziny

Czarnowo

31 sierpnia przypadła setna rocznica urodzin Józefa Żurka z Czarnowa. 30 sierpnia w kościele pw. św. Marcina w Czarnowie w intencji Jubilata została odprawiona Msza św., na którą pan Józef przybył z małżonką oraz najbliższą rodziną. Podczas Eucharystii odczytano życzenia bp. Andrzeja Suskiego nadesłane na ręce czcigodnego Jubilata. Życzenia złożył także ks. kan. Henryk Sychta, który podziękował za zaangażowanie w życie parafii. Jubilat przez wiele lat należał do Rady Parafialnej, zawsze służył pomocą i radą. Życzenia złożyli także licznie zebrani parafianie.

Po Mszy św. odbyło się spotkanie w gronie rodzinnym. Zaczemu Jubilatowi życzymy jeszcze wielu lat życia w zdrowiu i błogosławieństwu Bożym.

H.S.

JEDNYM ZDANIEM

ROZPOCZĘCIE ROKU SZKOLNEGO W BURSIE CARITAS

1 września rozpoczęto rok szkolny w Bursie Caritas. Eucharystii przewodniczył ks. Wojciech Pyrzewski w asyście dyrektora ks. Jarosława Janowskiego. Oprawę liturgiczną przygotowali mieszkańcy bursy, a słowo Boże wygłosił Ksiądz Dyrektor. Z okazji rozpoczęcia roku szkolnego nad Jeziorem Rudnickim zorganizowano spotkanie integracyjne, które było połączone z ogniskiem.

Maria Szczęśna

Wakacje w górach

Górzno

W dniach od 28 lipca do 4 sierpnia młodzież z parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Górznie z ks. Juradem Paczkowskim i opiekunami uczestniczyła w wypoczynku wakacyjnym. 35 osób codziennie brało udział w Mszy św., której przewodniczył Ksiądz Jurand. W liturgię czynnie włączała się młodzież z opiekunami.

Na początku wyprawy uczestnicy pokłonili się Matce Bożej na Jasnej Górze, prosząc o szczęśliwą podróż, dobrą pogodę i bezpieczną wędrówkę w górach. Młodzież odbyła wędrówki piesze: na Sokolicę, Trzy Korony, Górę Zamkową, na której z ust przewodnika u stóp figury św. Kingi, wysłuchała legend o Świętej. Zwiedzono uzdrowisko w Szczawnicy, rezerwat przyrody Biała Woda, zamki w Niedzicy i Czorsztynie, skansen starej zabudowy letniskowej w Kluszkowcach, drewniany kościółek w Dębnie. Dużo wrażeń i emocji dostarczyła wędrówka w Parku Narodowym Słowacki Raj w Słowacji. Po trudach wędrówki przełomem Hornadu przyjemność sprawiła kąpiel w basenach termalnych w Vrbovie. Wiele przeżyć dostarczył spływ Dunajcem do Szczawnicy, po którym wszyscy wjechali kolejką na

ARCHIWUM PARAFII

W drodze na Sokolicę

szczyt Palenicy. Młodzież odwiedziła także Zakopane. Wjechała kolejką na Gubałówkę, podziwiała skocznie narciarskie, uczestniczyła w imprezie regionalnej w Sromowcach Niżnych.

W drodze powrotnej młodzież zwiedziła Kopalnię Soli w Wieliczce, Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach, gdzie dziękowała za radosne, pełne wrażeń przeżywanie przygody z przyrodą.

Po powrocie młodzież z rodzicami oraz opiekunami spotkała się przy ognisku, wspominając najciekawsze, niekiedy zabawne momenty

pobytku w górach. Czynna forma wypoczynku dla dzieci i młodzieży na terenie naszej parafii i gminy w czasie wakacji jest praktykowana od końca lat 70. XX wieku. W obozach bierze udział młodzież starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjalna. Obozy są propozycją, w której obok rozrywki pamięta się o Bogu i obowiązkach chrześcijańskich.

Bardzo dobrze układa się współpraca z organami gminy: burmistrzem, samorządem mieszkańców, gminnym ośrodkiem pomocy społecznej, komisją profilaktyki i roz-

wiązywania problemów alkoholowych, które wspierają funduszami. Szczególnie cenne jest wspieranie środkami pieniężnymi przez firmy i osoby prywatne włącznie ze zbiórką do puszek.

Parafia oraz Akcja Katolicka dziękują wszystkim, którzy włączyli się w organizację wyjazdu dzieci i młodzieży w góry: darczyńcom, opiekunom i kierowcy, którzy potraktowali swoją pracę bezinteresownie i z dużą odpowiedzialnością za młodych uczestników.

Ks. Stefan Maliszewski,
Jerzy Andrzejewski, prezes AK

Otwarcia na Boga i ludzi

Grudziądz

Młodzież akademicka z Kamieńca Podolskiego na Ukrainie tworzy zespół „Effatha”. Jak mówi nazwa grupy, są otwarci na piękno świata, miłość, a przede wszystkim na Boga, który zawsze ma otwarte serce dla wszystkich.

Na zaproszenie ks. Zbigniewa Gańskiego młodzi katolicy z Ukrainy w dniach 26-31 sierpnia gościli w parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grudziądzu, poznawali ciekawe miejsca w mieście. Opiekę nad grupą sprawowała s. Aniela ze Zgromadzenia Sióstr od Aniołów oraz ks. Paweł Gonczaruk, dyrektor Caritas Spes Diecezji Kamieniecko-Podolskiej. W czwartek

po Mszy św. wieczornej wystąpili z koncertem pieśni religijnych. Śpiewem oraz modlitwą zachęcano słuchaczy do otwarcia się na Boga, Jego miłość, na drugiego człowieka i jego problemy.

Członkowie zespołu zwiedzili również Zamek Bierzgłowski, Malbork, Gdańsk, Sopot, i Toruń. Złożyli wizytę w Radiu Maryja, zapraszając Rodzinę Radia Maryja do odwiedzenia Gródka Podolskiego i Kamieńca. 30 sierpnia zespół uczestniczył w dożynkach diecezjalno-samorządowych w Lidzbarku, gdzie nad jeziorem wystąpił z koncertem piosenek w językach polskim i ukraińskim.

Aleksandra Wojdyło

ALEKSANDRA WOJDYŁO

Zespół „Effatha” podczas występu

ZDJEŃ: ALEKSANDRA WODNYO

Delegacja diecezji toruńskiej przed klasztorem jasnogórskim

Diecezja toruńska u Matki Życia

dokończenie ze str. 1

rolników. Ponadto ks. kan. Marian Zbrojski, proboszcz parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Koszelewach, przybył ze swoimi parafianami oraz wykonany przez nich wieńcem żniwnym, reprezentującym diecezję toruńską. Mszy św. w sobotni wieczór przewodniczył i homilię wygłosił bp Jan Skołodowski z Krakowa. Mówił o roli sanktuarium na Jasnej Górze w rozumieniu powołania do pracy na roli i odpowiedzialności za współpracę z Bogiem. Podkreślił, że rolnik jest świadkiem i sługą życia. Zwrócił uwagę na rolę modlitwy i Eucharystii w codziennym życiu rolnika. Poprosił zgromadzonych, aby każdą sprawę i każdy problem rozwiązywali przez modlitwę.

Od wielu lat rozważania Apelu Jasnogórskiego dla rolników głosi

abp Stanisław Nowak. Z miłością i szacunkiem patrzymy na tych, którzy pracują na polach – mówił. Zwrócił uwagę na istotne problemy współczesnego polskiego rolnictwa, jak: alienacja przeciętnego rolnika przez wielki biznes rolniczy, niskie ceny za wytworzony produkt, zagrożenie żywności genetycznie modyfikowanej, ucieczka młodych ludzi ze wsi spowodowana brakiem dobrych perspektyw. Podkreślił, że to na Jasnej Górze Maryja może te „kolce” naszego rolnictwa zmienić na piękne kwiaty, więc zawsze z wiarą, pewnością, nadzieją i zaufaniem rolnicy powinni przychodzić ze swoimi problemami do Matki Bożej.

Nabożeństwo Drogi Krzyżowej przygotowali przedstawiciele duszpasterstwa rolników diecezji białostockiej, a reprezentacja diecezji zamojsko-lubaczowskiej prowadziła

Schola „Laudate Dominum” wystąpiła na Szczybie Jasnogórskim

czuwanie do północy. Liturgię Mszy św. o godz. 24.00 przygotowali rolnicy z diecezji pelplińskiej.

Niedziela była dniem dziękczynienia Panu Bogu i rolnikom za tegoroczne plony. Od wczesnych godzin rannych delegacje z wieńcami żniw-

nymi, darami ofiarnymi gromadziły się przed Szczytem Jasnogórskim. Do koncertu przed Mszą św. zaproszono kilka zespołów, m.in. śpiewał zespół „Lumen” z sanktuarium bł. Karoliny Kózkówny w Zabawie (diecezja tarnowska), grała orkiestra dęta

z Mikłuszowic (diecezja tarnowska). Diecezję toruńską reprezentowała schola „Laudate Dominum”, w której skład wchodziły osoby z parafii pw. św. Marcina w Sarnowie oraz parafii pw. św. Katarzyny w Łasinie pod kierunkiem Aleksandry Jankowskiej. Pieśni maryjne, związane ze św. Izydorem, patronem rolników, i świętem dziękczynienia za chleb stanowiły program muzyczny, który został zaprezentowany na Szczycie. Na Szczycie został wniesiony obraz

*Z wiarą, nadzieją
i zaufaniem rolnicy
powinny przychodzić
do Matki Bożej*

św. Izydora, a na ołtarzu ustawiono relikwiarz św. Izydora.

Mszę św. dziękczynnej przewodniczył biskup ełcki Jerzy Mazur SVD. Współkonselebrowali: bp Jan Stryna, krajowy duszpasterz rolników, ks. prał. Stanisław Sojka, sekretarz Krajowego Duszpasterza Rolników, diecezjalni duszpasterze rolników i kapłani przybyli z rolnikami. W uroczystościach uczestniczył prezydent Rzeczypospolitej Lech Kaczyński wraz z małżonką oraz minister rolnictwa i rozwoju wsi Marek Sawicki.

Słowo powitania skierował o. Roman Majewski, przeor klasztoru na Jasnej Górze, mówiąc, że do Matki Życia przyszli rolnicy, którzy znają najbardziej wartość i piękno życia.

Następnie Prezydent mówił do tysięcy rolników: „Za to, co robicie dla Polski, chciałem najserdeczniej podziękować”. Podkreślił, że u stóp Matki Bożej rolnicy uczą się pełnienia swojej służby dla drugiego człowieka. Po nim głos zabrał minister Marek Sawicki, informując o planach pracy w resorcie rolnictwa.

Starostowie dożynek Bożena i Henryk Brzozowscy ze wsi Kępki w diecezji elbląskiej złożyli chleb wypieczony z tegorocznych zbiorów na ręce biskupów, prezydenta, ojca przeora i ministra rolnictwa.

Homilię wygłosił biskup diecezji elbląskiej Jan Stryna. „To wasza niedziela i szczególne dla was miejsce na Jasnej Górze, u Maryi – Matki i Królowej! Z tego świętego miejsca wspólnie pozdrawiamy wszystkich, którzy solidaryzują się z rolnikami, chcą im okazać szacunek i wdzięczność przy okazji jasnogórskiego dziękczynienia Bogu za plony!” – mówił Ksiądz Biskup. „Rolnicy niosą

w sercu także swe rozliczne niepokoję, troski, zagrożenia i biedy. Chcemy je przedstawić Bogu i Matce Życia, Maryi” – dodał Biskup Jan. Podkreślił, że praca rolnika jest służbą życiu i ma być źródłem poczucia odpowiedzialności za współpracę z Bogiem oraz wielkiej dumy z pracy na roli.

Zaapelował po raz kolejny do mediów, aby niosły głos rolników do ludzi miast, instytucji i ośrodków władzy. Zwrócił uwagę na zagrożenia, jakie wraz z rozwojem technicznym i technologicznym dotyczą coraz bardziej polską wieś. Uwrażliwiał na zagrożenia płynące np. z inżynierii genetycznej, mówiąc: „Boży świat nie jest tylko dla naszego pokolenia”. Podkreślił potrzebę długofalowej krajowej polityki rolnej i ochrony rolnictwa. „Trzeba prowadzić dialog, wsłuchiwać się w głos tych, którzy ciężko pracują dla dobra Ojczyzny” – dodał kaznodzieja. Kto dziękuje – więcej otrzymuje. Życzeniami Bożego błogosławieństwa i trwania w rolniczym powołaniu i trudzie – bp Stryna zakończył homilię.

Następnie delegacje poszczególnych diecezji i instytucji zaniósł przed ołtarz dary dożynekowe – owoce ziemi i pracy rąk ludzkich. Delegacja diecezji toruńskiej ofiarowała dar dla bp. Jana Stryny.

Po Komunii bp Jerzy Mazur odmówił modlitwę błogosławieństwa i poświęcił wieńce. „To wy uczycie nas dziękczynienia za dobro i pragniecie podzielić się tym dobrem z całym narodem, by nikomu z nas nie zabrakło chleba powszedniego” – powiedział na zakończenie Mszy św. bp Jerzy Mazur. Następnie starosta dożynek Henryk Brzozowski odczytał modlitwę rolnika, prosząc Pana Boga o błogosławieństwo w codziennych obowiązkach rolniczych.

Wielu rolników przyjechało w tradycyjnych strojach swoich regionów. Można było w ten sposób poznać elementy kultury ludowej i etnograficznej naszej Ojczyzny. Barwne stroje regionów pokazały, jak bogate jest dziedzictwo narodowe.

Pielgrzymi przywieźli ze sobą wieńce dożynekowe prezentujące symbolikę religijną, narodową, misternie, z sercem wykonywane, plecione nawet kilkanaście dni, przystrojone kwiatami i owocami. Pozostawiono wiele z nich na wałach jako wotum za błogosławieństwo w pracy na roli i tegoroczny chleb.

Aleksandra Wojdyło

Przed oblicze Matki Bożej Nawrzańskiej złożono tegoroczne plony

Dziękczynienie za plony

W parafii pw. Katarzyny Aleksandryjskiej w Nawrze 12 września obchodzono doroczne Dożynki Wiejskie. Praca na roli, jak żadna inna, jest wpisana w harmonię przyrody, społeczność i święta kościelne. Dożynki to akt podziękowania za rolniczą pracę i ukoronowanie żniwnego trudu wielu ludzi. Głównym akcentem uroczystości była Msza św. dziękczynna, której przewodniczył ks. Tadeusz Kozłowski, proboszcz.

W uroczystej procesji delegacje dwóch sołectw zaniósł przed oblicze Matki Bożej Nawrzańskiej wieńce z tegorocznych plonów i chleby dożynekowe – owoce pracy rąk ludzkich. W homilii Ksiądz Tadeusz podziękował za trud włożony

w pracę na roli, która nigdy nie była w pełni doceniana, a przecież to dzięki niej nie powinno zabraknąć nam wszystkim chleba.

Po zakończeniu Mszy św. uczestnicy uroczystości udali się na plac przy świetlicy wiejskiej, gdzie Ksiądz Proboszcz wraz z sołtysami obu wsi podzielili między zgromadzonych chleb dożynekowy.

Wieczór zakończył się zabawą taneczną – festynem, gdzie można było zjeść smaczne ciasto przygotowane przez KGW z Nawry, grillowaną kiełbaskę i kupić szczęśliwy los w loterii fantowej.

Wszystkim, którzy pomogli zorganizować i poprowadzić tę uroczystość, serdecznie dziękujemy.

Dorota Kurdynowska

*Praca jest dla człowieka,
a nie człowiek dla pracy i nigdy człowiek nie może być traktowany jako narzędzie pracy*
Jan Paweł II

**Jeżeli szukasz drogi swojego powołania...
Jeżeli interesujesz się formami służby w Kościele...
Jeżeli wybrałeś, ale napotkałeś trudności...
Skontaktuj się z nami:**

**Diecezjalne Dzieło Powołań
i Diecezjalny Ośrodek Powołań**

im. sługi Bożego ks. Jana Hamerskiego w Toruniu
ks. Rafał Bochen, ul. Rynek Staromiejski 30/4
87-100 Toruń, tel. 0-500-01-50-10
e-mail: ddp@diecezja.torun.pl
www.powolania.diecezja.torun.pl

Bp Andrzej Śliwiński (1939-2009) podczas jednej z wizyt w diecezji toruńskiej

„Potrzeba, by On wzrastał” (J 3,30)

ŚP. BP ANDRZEJ ŚLIWIŃSKI

W święto Podwyższenia Krzyża Świętego, 14 września, Kościół elbląski pożegnał swojego pierwszego biskupa diecezjalnego – bp. Andrzeja Śliwińskiego. Wśród 22 biskupów był pasterz Kościoła toruńskiego bp Andrzej Suski wraz z bp. Józefem Szamockim. Licznie zgromadzone duchowieństwo reprezentowali nie tylko księża diecezji elbląskiej, lecz w znacznej mierze duchowni dawnej diecezji chełmińskiej. Stało się tak, gdyż śp. Biskup Andrzej zanim został biskupem elbląskim był kapłanem diecezji chełmińskiej: najpierw jako wikariusz parafii Wygoda na uroczej Szwajcarii Kaszubskiej, potem jako student Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Po jego ukończeniu został profesorem teologii fundamentalnej i apologetyki w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Chełmińskiej w Pelplinie. Funkcję tę sprawował do 1992 r., a więc do powołania na biskupa ordynariusza nowo powstałej diecezji w Elblągu.

W latach 1974-1986 pełnił funkcję kanclerza Kurii Diecezjalnej Chełmińskiej. W 1986 r. Jan Paweł II powołał Księdza Kanclerza na biskupa pomocniczego biskupa chełmińskiego Mariana Przykuckiego. Po święceniach biskupich Ordynariusz Chełmiński mianował Biskupa Andrzeja swoim delegatem dla północnej części diecezji z rezydencją w Gdyni. Kapłani dawnej diecezji chełmińskiej noszą w swoich ser-

cach obraz Biskupa Andrzeja – pełnego dobroci i ludzkiej życzliwości swojego brata w Chrystusowym kapłaństwie. Dla wielu był wyrozumiałym profesorem, życzliwym i uczynnym urzędnikiem kurialnym. Tryskał zdrowym humorem. Często też powtarzał słowa bp. Bernarda Czaplińskiego: „Bądźmy łagodni”. Dlatego często był zapraszany zwłaszcza na uroczystości prymicyjne, jubileusze kapłańskie, odpusty parafialne i gościł rekolekcje. Był również częstym gościem w Zrzeszeniu Kaszubsko-Pomorskim, głosząc prelekcje i uświetniając różne uroczystości.

Urodzony 6 stycznia 1939 r. w Werblinie k. Pucka w latach seminaryjnych był królem studentów Kaszubów. Jako biskup pomocniczy bywał często też w Toruniu. Miał tu wielu przyjaciół. W niespełna rok istniejącej toruńskiej parafii pw. Miłosierdzia Bożego w 1991 r. przewodniczył uroczystościom odpustowym i świętu Miłosierdzia Bożego. Poświęcił wówczas zaplecze mieszkalne dla proboszcza i wikariuszy.

Dziękując Bożemu Miłosierdziu za dobrego pasterza w osobie Księdza Biskupa Andrzeja Śliwińskiego, polecamy jego duszę Dobremu Ojcu w niebie. Niech przyjmie jego ostatnio znoszone cierpienia fizyczne i duchowe oraz wynagrodzi mu wierną służbę w Winnicy Pańskiej.

Ks. prał. Stanisław Majewski

Łąkowska Pani, módl się za nami

W święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny, 8 września, wierni z parafii w Nowym Mieście Lubawskim przeżywali odpust ku czci Matki Boskiej Łąkowskiej. Do uroczystości wierni przygotowywali się przez rekolekcje, które w tym roku wygłosił ks. kan. Franciszek Jarzębowski z Gdyni. Rekolekcje przed odpustem rozpoczęła procesja wodna z figurą Matki Bożej do Łąk Bratiańskich. Tam, przy ołtarzu

Andrzej Suski. W kazaniu wskazał na Maryję jako na tę, która zawsze otacza człowieka matczynym uczuciem miłości. Na zakończenie Eucharystii Biskup Andrzej poświęcił ziarno z tegorocznych plonów, odmówił Litanię Loretańską i przewodniczył procesji eucharystycznej, która została zakończona błogosławieństwem Najświętszym Sakramentem. O godz. 15.00 w kościele parafialnym zgromadziły się dzieci

Błogosławieństwa dzieciom udziela ks. prał. Andrzej Klemp

polowym na placu poklasztornym, zostały odprawione Nieszpory ku czci Matki Bożej oraz Msza św. z poświęceniem pojazdów. Następnie figurka Matki Bożej w procesji różańcowej została przeniesiona do nowomiejskiej bazyliki.

W dniu odpustu od godzin rannych do Nowego Miasta Lubawskiego przybywali pielgrzymi. O godz. 10.00 przed Panią Nowomiejską – w Roku Kapłańskim – wraz z bp. Andrzejem Suskim zgromadzili się kapłani, aby modlić się w intencji I Synodu Diecezji Toruńskiej, Księży Biskupów, powołań kapłańskich, prezbiterów i misjonarzy, Seminarium Duchownego oraz zmarłych kapłanów. 8 września o godz. 11.00 Mszy św. w nowomiejskiej bazylice przewodniczył i słowo Boże wygłosił biskup toruński

Maryja zawsze otacza człowieka matczynym uczuciem miłości

na specjalnym nabożeństwie. Nabożeństwu przewodniczył ks. prał. Andrzej Klemp, który, pełniąc posługę wikariuszowską w parafii na przełomie lat 50.-60. XX wieku, zainicjował to nabożeństwo.

Jak zwykle i w tym roku, w uroczystościach wzięło udział wielu wiernych nie tylko z Nowego Miasta Lubawskiego, lecz także z okolic. Przybyli, aby Maryi przedstawić swoje prośby, podziękowania i błagania, wołając: Matko Boska Łąkowska, módl się za nami.

Ks. Dariusz Żurański

Pomagamy blisko Ciebie!

www.torun.caritas.pl

Bursa Akademicka w Przysieku

Studenci pomagają w akcji „Bądź zdrowy”

Młodzi mają odpowiednie warunki do nauki

Fundusz dla Janka Muzykanta

W ramach programu stypendialnego „Fundusz dla Janka Muzykanta” dla 180 młodych ludzi, pochodzących głównie z terenów wiejskich, w Caritas Diecezji Toruńskiej funkcjonują trzy bursy: dwie szkolne (w Brodnicy i Grudziądzu) i jedna akademicka (w Przysieku).

Przysiek to miejsce, które stało się wielką szansą dla nas, studentów. Mieszkając tutaj, mamy nie tylko do dyspozycji przytulne pokoje oraz pełne wyżywienie, lecz także możliwość korzystania z różnych form rekreacji, takich jak: korty tenisowe, boisko do gier zespołowych, malowniczy park oraz salę komputerową. Ponieważ traktujemy to miejsce, jak własny dom, na co dzień dbamy o porządek i staramy się, aby bursa była zawsze przyjazna. To pozwala nam uczyć się odpowiedzialności i szanowania nawzajem swojej pracy. Najbardziej jesteśmy wdzięczni za to, że dzięki odpowiednim warunkom do nauki i przyjaznej atmosferze możemy kształcić się i rozwijać zdolności.

Młodzi ludzie mieszkający w Bursie Akademickiej pochodzą z różnych rejonów Polski i studiują na wielu kierunkach. Ta różnorodność sprawia, że każdy może wnieść coś od siebie w życie codzienne naszej społeczności. Oprócz nauki mamy czas na spotkania integracyjne

oraz organizowanie pielgrzymek. W tym roku byliśmy w Ziemi Świętej, a w poprzednie wakacje odwiedziliśmy Rzym. Te wyjazdy zostaną nam w pamięci do końca życia.

Nasze talenty wykorzystujemy również pomagając przy organizowaniu wielu projektów i akcji Caritas Diecezji Toruńskiej.

„Fundusz dla Janka Muzykanta” jest dla nas ogromną szansą, za którą z serca dziękujemy.

Studenci z Bursy Akademickiej w Przysieku

W tym roku studenci byli w Ziemi Świętej

Odwiedzili też Grecję

ZDJEŃKA: ARCHIWUM CARITAS

KRS 0000225584

Caritas Diecezji Toruńskiej

Wrześniowe represje

O świcie 1 września 1939 r. aresztowano księży z Gdańska, formalnie przynależących do tamtejszej diecezji, ale wyświęconych w Pelplinie: Bronisława Komorowskiego, proboszcza parafii św. Stanisława we Wrzeszczu, duszpasterza polskich studentów Politechniki Gdańskiej oraz Franciszka Rogaczewskiego, proboszcza polonijnej parafii Chrystusa Króla w Gdańsku i jego wikariuszy – Władysława Szymańskiego i Alfonsa Muzalewskiego. Najpierw osadzono ich w utworzonym dla Polaków więzieniu katowni „Victoria-Schule”, następnie w Stutthofie. Oba proboszczów (beatyfikowani w 1999 r.) zgładzono w Wielki Piątek 1940 r.; jeszcze w styczniu rozstrzelano ks. Władysława Szymańskiego. Ks. Muzalewski przeżył wojnę, jednak czekała go obozowa droga przez Sachsenhausen i Dachau.

Aresztowania księży z diecezji chełmińskiej, nierzadko połączone z brutalnym ich traktowaniem, następowały w miarę posuwania się oddziałów Wehrmachtu. Typową sytuację uwiecznił w księdze chrztów (!) ks. Polikarp Gulowski, proboszcz Kiełbasina k. Chełmży: „Wojsko niemieckie (...) już 6 września wkroczyło do Kiełbasina. (...) W nocy aresztowano mnie i wywieziono przed Wyższy Sąd Wojenny do Frydrychowa. Sąd zwolnił mnie z oskarżenia o podburzanie ludności polskiej przeciw wojsku niemieckiemu. 10 września zakwaterowało się

znowu wojsko i znowu aresztowano mnie po ciężkim pobiciu (...)”.

Zaraz po zajęciu Gdyni (14 września) masowo internowano Polaków. Już po 2 dniach ich liczba wynosiła 11 tys. na 120 tys. mieszkańców. Po wstępnej selekcji pozostawiono 120 jako zakładników, wśród nich 8 kapłanów, którzy po tygodniu zostali uwolnieni, ale i tak dotknęły ich szykany. Barbara Bojarska opisuje poniewierkę mieszkańców dzielnicy Grabówek, wśród nich księży z kościoła parafialnego: Alfonsa Wysieckiego (proboszcza) i Jana Lesińskiego oraz Józefa Szarkowskiego i Zygmunta Wieckiego (prefektów szkół średnich). Po kilkugodzinnym staniu w szeregu wraz z innymi aresztowanymi zostali popędzeni przez Witomino, Mały Kack, Sopot, Oliwę, Wrzeszcz do Gdańska. Tam po 10-godzinnym marszu stali w deszczu przez całą noc na dziedzińcu „Victoria-Schule”. Niektórych uwolniono; eksterminacja gdyńskich księży miała się zacząć dopiero 5 tygodni później.

11 września osadzono w wejherowskim więzieniu, gdzie zaopiekował się nimi ks. Edmund Roszczyński, proboszcz wejherowski. Po tygodniu zostali uwolnieni (oprócz ks. Bolesława Witkowskiego, proboszcza z Mechowa k. Pucka), lecz w ostatnim tygodniu października wszystkich czekało aresztowanie, a później doły śmierci w Piaśnicy.

Również 11 września osadzono w toruńskim więzieniu „Okraglak” kapłanów z parafii Mariackiej w Toruniu: proboszcza ks. Franciszka Janka i trzech jego wikarych. Po 2 dniach zostali uwolnieni z wyjątkiem ks. Stefana W. Frelichowskiego, przetrzymywanego kilka dni dłużej. Do ponownych, masowych już aresztowań doszło w październiku.

5 września, dzień po zajęciu Grudziądza, Niemcy uwięzili księży z parafii św. Mikołaja – proboszcza Antoniego Pastwę i wikariusza Antoniego Sobisza oraz ks. Jana Klundera – proboszcza parafii Świętego Krzyża. W następnych dniach aresztowano dalszych 11 kapłanów z Grudziądza i pobliskich parafii, m.in. ks. Teofila Mańkowskiego – proboszcza z Szynycha

i proboszcza z Mokrego ks. Aleksandra Pronobisa i wikariusza ks. Franciszka Kędzierskiego. Więziono ich w tzw. Internacie, na gestapo oraz w różnych miejscach poza Grudziądem aż do listopadowych egzekucji, m.in. w Klamrach i Księżych Górach; niektórych czekał lagier. Jako pierwszy, jeszcze we wrześniu, w lesie w pobliżu Mokrego został stracony ks. Franciszek Kędzierski, neoprezbiter, wyświęcony zaledwie 3 miesiące wcześniej. Ks. Franciszek Wołoszyk tak go zapamiętał, gdy ten stanął przed swoim biskupem 4 czerwca 1939 r., w chwili święceń: „– Adsum – odpowiedział trochę lęklwym głosem. Niskiego wzrostu i krępej budowy; życzliwy, koleżeński, zbliżający się do każdego z grzecznością i uśmiechem”. Jego kursowy kolega, ks. Mieczysław Handau, wikariusz z Tymawy k. Gniewu, zginął już 4 września, gdy niemiecki patrol znalazł przy nim broń. Tego dnia upływał 3. miesiąc jego kapłaństwa. „Młodzieniec niskiego wzrostu. Zawsze pokorny i cichy. Cechowała go systematyczność w pracy i z takim programem szedł w życie głosić słowo Boże” – czytamy we wspomnieniu ks. Wołoszyka.

Mściwa ręka hitlerowskiej „sprawiedliwości” sięgała także po starszych kapłanów. Emerytowanego ks. Alojzego Łaskiego, budowniczego kościołów w kociewskich parafiach Czarnylas i Wda, w 1918 r. przewodniczącego Rady Ludowej w Tucholi, nadal uważano za wroga Rzeszy. Uwięziony na gestapo przy ul. Focha we wrześniu 1939 r., zginął w pierwszym miesiącu okupacji. Także w Bydgoszczy zamordowano ks. inf. Józefa Szydlika. Filomata i działacz niepodległościowy, budowniczy kalmarii wielewskiej, długoletni proboszcz w Chełmży, a od 1938 r. w Fordonie został aresztowany 20 września. Widziano go na gestapo i w koszarach artyleryjskich z białym krzyżem namalowanym na plecach. Zginął bez śladu, być może zgładzony zastrzykiem śmierci, 29 września.

W nocy z 19 na 20 września Niemcy dokonali zbrodni na ks. Jerzym Chudzińskim, naczelnym redaktorze „Pielgrzyma”. Kapłana aresztowa-

Sługa Boży ks. Jan Hamerski modlił się za swoich oprawców

nego tydzień wcześniej w Pelplinie przewieziono do tczewskich koszar. Tam dokonano egzekucji: najpierw postrzelił go szef miejscowej SA, a później dobili łopatami robotnicy ubrani w mundury SA. Było to preludium męczeństwa pozostałych pelplińskich duchownych, które miało się tam dokonać miesiąc później.

W ostatniej dekadzie września rozstrzelano kapłanów z Borów Tucholskich: ks. Jana Mazellę, proboszcza Jeleńca, budowniczego tamtejszego kościoła, działacza plebiscytowego w powiecie suskim (obecnie iławskim) i ks. Juliana Zawadzińskiego, proboszcza parafii Odry, gdzie postawił świątynię. Ksiądz Julian otworzył listę 10 księży rozstrzelanych na Polach Igielskich k. Chojnic; w miejscu nazywanym po wojnie „Doliną Śmierci”.

Niezwykły przebieg miała niedoszła egzekucja sługi Bożego ks. Jana Hamerskiego, proboszcza z Wtelna w dekanacie fordońskim, aresztowanego we wrześniu. Sługa Boży polecił się Bożemu Miłosierdziu i powiedział: „Boże, odpuść im, bo nie wiedzą, co czynią”. Słyszając to, oprawcy odstąpili od egzekucji, radząc księdzu, by więcej nie pokazywał się w swojej parafii. Ten jednak powrócił do swoich, co przypłacił życiem 7 października 1939 r. Furia teutonica wzmagala się.

Wojciech Wielgoszewski

głos z Torunia
niedziela

Ks. dr Dariusz Żurański
(redaktor odpowiedzialny)
współpraca: Joanna Kruczyńska
ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń
tel. (0-56) 622-35-30 w. 39
fax (0-56) 621-09-02
e-mail: torun@niedziela.pl

Dyżury: od poniedziałku do piątku
w godz. 9-13
Redakcja częstochowska:
Beata Pieczykura
tel. (0-34) 369-43-38